

Meri Savolainen

**Kajaanin ammattikorkeakoulusta vuosina 2008–2013 valmistuneiden restonomien
työllistymistutkimus**

Opinnäytetyö
Kajaanin ammattikorkeakoulu
Restonomi
Matkailun koulutusohjelma
Kevät 2016

Koulutusala Matkailu-, ravitsemus- ja talousala	Koulutusohjelma Matkailun koulutusohjelma
Tekijä(t) Meri Savolainen	
Työn nimi Kajaanin ammattikorkeakoulusta vuosina 2008–2013 valmistuneiden restonomien työllistymistutkimus	
Vaihtoehtoiset ammattiopinnot	Toimeksiantaja Kajaanin ammattikorkeakoulu
Aika Kevät 2016	Sivumäärä ja liitteet 33+6
<p>Tämä opinnäytetyö on tutkimus Kajaanin ammattikorkeakoulusta valmistuneiden restonomien työllistymisestä. Tutkimus selvittää, minne restonomit ovat työllistyneet, mitä kautta ja millaisia valmiuksia opiskelijat kokivat ammattikorkeatutkinnosta saaneensa työelämää varten. Toimeksiantajana opinnäytetyölle toimii Kajaanin ammattikorkeakoulu.</p> <p>Tutkimustulokset saatiin jokavuotisen seurantalomakkeen avulla, josta sain käyttää aineistoa omaa tutkimustani varten. Keskityin kahteen tutkimuskysymykseen, joissa selvitetään sekä opiskelijoiden nykytilannetta että tutkinnon tarjoamia valmiuksia työelämää varten. Kyselyihin kertyi vastauksia restonomeilta kaikkiaan 104.</p> <p>Teoriaosuus opinnäytetyössäni käsittelee ammattikorkeakoulututkintoa sekä hieman tarkemmin Kajaanin ammattikorkeakoulun tarjontaa ja restonomien tutkintoa Kajaanissa. Teoriassa kartutetaan myös matkailualan työelämän mahdollisuuksia. Teoriaosuuteen on hyödynnetty sekä kirjallisia lähteitä, mutta myös netistä hankittuja aineistoja ja aikaisempia julkaisuja aiheesta.</p> <p>Lopussa ovat tutkimustulokset, jotka kokosin muutaman myös kyselylomakkeessa olevan kysymyksen alle. Ne on kerätty numeraalisesti SPSS-ohjelman avulla.</p>	
Kieli	Suomi
Asiasanat	Tutkimus, työllisyys, restonomi
Säilytyspaikka	☐ Verkkokirjasto Theseus ☐ Kajaanin ammattikorkeakoulun kirjasto

School Kajaani University of Applied Sciences	Degree Programme Tourism
Author(s) Meri Savolainen	
Title Employment research of 2008-2013 Graduates from Kajaani University of Applied Sciences	
Optional Professional Studies	Commissioned by Kajaani University of Applied Sciences
Date Spring 2016	Total Number of Pages and Appendices 33+6
<p>This thesis examines the employment situation of Kajaani University of Applied Sciences (KAMK) graduates and their current occupations. The thesis comprises two research problems: how did the graduates obtain their current occupations and what were the most important transferable working life competences they had gained from their studies. The study was conducted on behalf of KAMK.</p> <p>The theoretical part of the thesis describes the universities of applied sciences degree system in general and examines the selection of courses and the Tourism degree offered at Kajaani University of Applied Sciences. It also includes facts about tourism and its different places of employment. For this part of the thesis online and literature sources and some earlier publications on the topic were used.</p> <p>The results presented at the end of the thesis, were obtained with the permission of the university of applied sciences from an annual questionnaire-based survey conducted by KAMK. A total of 104 graduates with a Bachelor's degree in Hospitality Management responded to the questionnaire. The results are presented under specific questions taken from the questionnaire and they were obtained using SPSS software.</p>	
Language of Thesis	Finnish
Keywords	Employment, research, bachelor of hospitality management
Deposited at	☐ Electronic library Theseus ☐ Library of Kajaani University of Applied Sciences

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO JA KAJAANIN AMK	2
3 RESTONOMIKOULUTUS	6
3.1 Restonomikoulutuksesta yleensä	6
3.2 Restonomikoulutus Kajaanin ammattikorkeakoulussa	9
4 MATKAILU TYÖNÄ	12
5 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	16
5.1 Kohderyhmä	16
5.2 Tutkimusongelma	16
5.3 Tutkimusmenetelmät	17
5.3.1 Laadullinen tutkimus tutkimusmenetelmänä	17
5.3.2 Määrällinen tutkimus tutkimusmenetelmänä	19
5.4 Tutkimuksen toteuttaminen	19
5.5 Reliabiliteetti	21
6 TUTKIMUSTULOKSET	22
6.1 Restonomien sijoittuminen työelämään	22
6.2 Restonomitutkinnon antamat valmiudet suhteessa työelämän vaatimuksiin	28
7 YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET TULOKSISTA	30
8 POHDINTA	31
LÄHTEET	32
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön pääajatuksena on selvittää, missä Kajaanin ammattikorkeakoulusta valmistuneet restonomit työskentelevät nykyään ja millaisia valmiuksia he koulutukselta saivat työelämää varten. Tutkimus tehtiin yhteistyössä Kajaanin ammattikorkeakoulun seurantatutkimuksen kanssa, mutta tämä opinnäyte sisältää vain murto-osan siitä.

Opinnäytetyöni tutkimusongelma koostuu kahdesta kysymyksestä: miten nykyiseen työpaikkaan päädyttiin ja millaisia valmiuksia koulutus tarjosi nykyistä työtä ajatellen. Käsittelen vastauksia laajempien kokonaisuuksien ja useampien, pienempien kysymysten kautta. Tutkimuksessa selviää myös, kuinka moni kyselyyn vastanneista on jäänyt alalle ja kuinka moni puolestaan jatkanut jonnekin toiselle alalle.

Tutkimuksen kyselylomake sisälsi niin strukturoituja kysymyksiä kuin avoimiakin kysymyksiä. Loppujen lopuksi kyselyyn osallistui 104 restonomia, joiden vastauksista aineisto tutkimukseen kerättiin.

Tutkimuksen teoriaosuus käsittelee ammattikorkeakoulututkintoa yleensä paneutuen hieman enemmän Kajaanin ammattikorkeakouluun. Pyrin myös selventämään restonomikoulutuksen taustaa ja nykyhetkeä sekä Kajaanin ammattikorkeakoulun tarjoamaa restonomikoulusta. Tarkoituksenani on myös selvittää pintapuolisesti matkailualan luonnetta ja sen tarjoamia suuntauksia työelämää ajatellen.

2 AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO JA KAJAANIN AMK

Ammattikorkeakoulututkintoja suoritetaan ammattikorkeakouluissa (lyhenne AMK), joista on mahdollista valmistua hyvin monialaisesti käytännönläheiseksi ammattilaiseksi. Alkuvuonna 2014 Suomessa oli yhteensä 26 ammattikorkeakoulua tarjoten keskenään sekä samoja että täysin eri koulutusaloja opiskelijoilleen. (Ammattikorkeakoulut 2014.)

Ammattikorkeakoulut pyrkivät toiminnallaan luomaan opiskelijoiden tulevaisuudelle hyvät yhteydet elinkeinoelämään, alueelliseen jatkuvaan kehittämiseen, mutta ammattikorkeakoulusta saa myös hyvät lähtökohdat yritystoiminnalle. Yhdessä yliopistojen kanssa ammattikorkeakoulut muodostavat suomalaisessa koulutusjärjestelmässä niin sanotun duaalimallin, jossa molemmilla on omat roolinsa. Näitä voisi verrata niin, että ammattikorkeakoululla on huomattavasti yliopistoa käytännönläheisempi lähestymistapa, vaikkakin tieteellinen osuus jää yleensä ammattikorkeakoulussa yliopistoa puutteellisemmaksi. Näiden kahden korkeakoulun tarkoituksena on duaalimallin avulla tasapainottaa toinen toistaan tarjoamalla hieman keskenään erilaista tietotaitoa. Duaalimallin mukaan yliopisto ja ammattikorkeakoulu ovat helpoiten erotettavissa tutkinto- ja henkilöstörakenteen, hallinnon sekä ylläpito- ja rahoitusjärjestelmien kautta. (Lampinen 1995.)

Ammattikorkeakoulututkintojen laajuus vaihtelee 210 opintopisteestä 270 opintopisteeseen ja yleinen opiskelu-aika on 3,5–4,5 vuotta. Korkeakoulututkinnon suorittaneet voivat halutessaan pyrkiä suorittamaan ammattikorkeakoulun ylempää tutkintoa, joka otettiin käyttöön useimmissa ammattikorkeakouluissa vuonna 2005. (Haaga-Helia ammattikorkeakoulu 2005.)

Ammattikorkeakoulujen historia ei ole vielä kovinkaan pitkä, sillä ensimmäiset ammattikorkeakoulut syntyivät suurin piirtein yhtä aikaa Saksaan ja Englantiin 1960-luvun loppupuolella. Englantilaisella ammattikorkeakoulututkinnolla pyrittiin johonkin yliopistoa käytännönläheisempään ja ammatillisempaan koulutuslaitokseen. Saksalaiset ammattikorkeakoulut luotiin taas lähinnä korkeimman teknillisen ja kaupallisen koulutuksen tason kohottamiseksi. Näistä korkeakouluista suomalainen koulutusjärjestelmä sai myös hyviä vaikutteita. Suomalaiseen koulutusjärjestelmään saatiin paljon vaikutteita englantilaisesta korkeakoulupolitiikasta. Suomessa oli noin 20 vuoden ajan voimassa myös Englannin koulutuspoliittisen ohjelman, ”Robbinsin komitean linjaukset”, joka säätelä tarkasti suomalaisen korkeakoululaitoksen määrittelyä. (Lampinen 1995.)

Korkeakoulut kehittyivät varhaishistoriasta tähän päivään jatkuvasti: yliopistolle tarvittaisiin samankaltainen, mutta vain tekevämpi vaihtoehto. 1960- ja 1970-luvuilla oli suuri huoli kansainvälisestä kilpailukyvyistä, jonka vuoksi koulutuspaikkoja lisättiin paljon niin teknillisillä kuin luonnontieteellisillä aloilla. (Lampinen 1995.) Jo 1980-luvulle tultaessa ammattikorkeakoululaitokset olivat saaneet hyvin yliopistotyyppiset muodot, ja tähän päivään saakka ammattikorkeakoulut ovat mukautuneet enemmän omaksi kouluttautumismahdollisuudekseen.

Kajaanin ammattikorkeakoulu on vuonna 1992 toimintansa aloittanut pieni ammattikorkeakoulu, joka on kuitenkin AMK-yksikkönä toiminnallaan ja tarjonnallaan erittäin laaja-alainen. Ammattikorkeakoulu on vakinaistettu ensimmäisten ammattikorkeakoulujen joukossa jo vuonna 1996. Kajaanin ammattikorkeakoulun pääsääntöisenä visiona on toimia Suomen tekevimpänä korkeakouluna, joka on omien yhteistyökumppaneidensa kanssa toiminta-alueensa johtava yritystoiminnan edistäjä, väestön osaamistason kohottaja sekä dynaaminen työelämän yhteistyökumppani ja uudistaja. (KAMK 2015.)

Kajaanin ammattikorkeakoulu tarjoaa viittä eri koulutusala, kuutta AMK-perustutkintoa sekä kuutta ylemmän ammattikorkeakoulun tutkintoa. Jopa 11 koulutusvaihtoehdosta on mahdollista valita myös englanninkielistä koulutusta. Koulutusmahdollisuuksia on useita, eli valinnan varaa on paljon omien mielenkiinnon kohteiden mukaan. Kouluttautuminen Kajaanin ammattikorkeakoulussa on täysin maksutonta, ja korkeakoulututkinnon laajuus on alasta riippuen 210 – 240 opintopistettä. Koulutus kestää 3,5 – 4 vuotta, johon sisältyy viiden kuukauden työharjoittelu jonka suorittaminen vaihtelee alakohtaisesti. Jokaisella alalla tarjotaan jonkin verran opintoja englanniksi, sillä Kajaanin ammattikorkeakoulun yksi valttikortti on sen kansainvälisyys. Ammattikorkeakoulu tarjoaa myös halukkaille mahdollisuuden opiskella osan opinnoista ulkomailla yhteistyökoulussa. Myös työharjoittelun suorittaminen ulkomailla on mahdollista. (KAMK 2015.)

Ammattikorkeakoululla on sankoin joukoin yhteistyökumppaneita, ja yhteistyö alueen yritysten kanssa on tiivistä. Opiskelu on tekevää, ja ammattikorkeakoulu tarjoaa opiskelijoilleen mahdollisuuden käytännönläheisiin oppimistehtäviin yhteistyökumppaneiden avulla. Tällaisia on esimerkiksi opiskelijoille suunnatut projektiopinnot, joissa opiskelijat pääsevät mukaan oikean työelämän projekteihin. Projektitehtävistä voi monessa tapauksessa löytyä tulevaisuuden työpaikka useammallekin opiskelijalle. (KAMK 2015.)

Kajaanin ammattikorkeakoulun KAMK'24-strategian mukaan ammattikorkeakoulu on vuonna 2024 Suomen älykkäin korkeakoulu, ja strategian tavoitteena on myös osaamisen jatkuva kehittäminen sekä yhteistyön ja työnjaon uudistaminen ja vaikuttavuuden lisääminen. Kajaanin ammattikorkeakoulun osaamista kehitetään vahvuuksien mukaan: tuodaan esimerkiksi paremmin esille korkeakoulun kansainvälisyyttä ja opiskelun monialaisuutta ja mahdollisuuksia. Yhteistyön lisääminen on myös tärkeä osa KAMK'24 strategiaa: kansalliset ja kansainväliset strategiset kumppanuudet nostetaan jalustalle. (KAMK 2015.)

Kajaanin ammattikorkeakoulua, sen opiskelijoita ja opiskelijoiden hyvinvointia vaalii opiskelijakunta KAMO, joka esimerkiksi ottaa kantaa opiskelua koskeviin tärkeisiin päätöksiin. KAMO:n toiminnan lähtökohtana on ammattikorkeakouluopiskelijoiden etu ja hyvinvointi. KAMO kuuluu korkeakouluopiskelijakuntien liittoon SAMOK ry:hyn. (KAMK 2015.)

Myös yritystoimintaa tukeva innovaatio- ja yrittäjyyskeskus Innova on opiskelijan tukena Kajaanin ammattikorkeakoulussa. Innovan tehtävänä on kannustaa opiskelijoita yritystoiminnassa. Lähtökohtana Innovalla ammattikorkeakoulun yhteistyökumppanina on työelämän taitojen ja opiskelun yhdistäminen. Osa opinnoista voidaan suorittaa yrittäjyysopintoina Innovassa alaan katsoen. (KAMK 2015.)

Iso osa Kajaanin ammattikorkeakoulusta valmistuneista löytää valmistumisen jälkeen oman työyhteisön, ja moni näistä löytää sen Kainuusta.

Kuvio 1. Kajaanin ammattikorkeakoulusta valmistuneiden työllistyminen Kainuuseen valmistumishetkellä (%). (KAMK 2014.)

Kuvio kertoo, kuinka paljon valmistuneita opiskelijoita on prosentuaalisesti työllistynyt Kainuun alueelle. Reilun kymmenen vuoden aikana tilastot ovat pysyneet melko samanlaisena Kainuuseen työllistymisen suhteen. Monet Kainuuseen työllistyneet ovat syntyperäisiä kainuulaisia, mutta joukkoon mahtuu myös iso osa muualta Suomesta tulleita opiskelijoita. Hyvän työharjoittelun kautta hankitut tulevaisuuden työpaikat ovat suosittuja ja yhä useampi työllistyy omaan harjoittelupaikkaansa tai saa työpaikan muuten harjoittelun kautta.

3 RESTONOMIKOULUTUS

Restonomi on ammattikorkeakoulututkinto, joka toimii työelämässä matkailu-, ravitsemis- ja talousalan tehtävissä. Tutkinnon suorittaneilla restonomeilla on laaja tietämys alan keskeisimmistä käsitteistä sekä niihin kuuluvien palveluiden tuottamisesta ja kehittamisestä. Restonomin tutkinto tarjoaa mahdollisuudet työskennellä alan johtotehtävissä, mutta myös markkinointi ja myynti ovat osa restonomien työtehtäviä. Restonomin koulutusta on mahdollista jatkaa esimerkiksi ylemmän ammattikorkeakoulun tarjoamilla opinnoilla. (Tyni 2008.)

3.1 Restonomikoulutuksesta yleensä

Restonomi on todella monialainen palvelusektorin ammattikorkeakoulututkinto, joka valmentaa alan opiskelijat esimies- ja asiantuntijatehtäviin matkailun ja palvelualojen eri osa-alueilla. Restonomien keskeisiä osaamisalueita jo valmiin ammatillisen osaamisen lisäksi ovat joustava palvelutaito, uusien tuotteiden ja palveluiden kehittäminen, esimies- ja markkinointitaidot sekä näiden lisäksi monipuolinen kielitaito. Alan nopea, jatkuva kehitys sekä monipuolisuus otetaan huomioon opinnoissa, ja tämän vuoksi eri ammattikorkeakoulut tarjoavat restonomien työelämään valmistavia opintosuuntauksia hieman eri tavoin. (Tyni 2008.)

Ehkä hieman yleistetysti sanottuna restonomikoulutuksen on ajateltu olevan koulutusala, jonne vain haetaan. Niin kutsuttu ”maailman lopun ala”, jonne ei kannata nuoria kouluttaa, eikä suosia työn vaatimustasoa nostavaa korkeakoulutusta. Nimenomaan matkailu-, ravitsemus- ja talousalan ammattikorkeakoulutuksen aloituspaikkoja on vähennetty vuodesta 2013, minkä vuoksi alan sisällöllinen ja alueellinen tarjonta on muuttunut. (Mikkonen & Mertanen 2013.)

Alan opiskelijoiden on melko varmasti hankalaa samaistua edelliseen, sillä restonomikoulutus on erittäin monipuolinen. Restonomikoulutusta on kritisoitu, mutta sitä on myös ylistetty paljon niin kauan kuin koulutus on ollut voimassa kyseisellä tutkintonimikkeellä. Alan sisällöllinen määrittely vaikuttaa siihen, miten koulutukseen suhtaudutaan ja mitä siitä ajatellaan. Siksi kyseisen alan suuntautumisvaihtoehtoja ja kurssivalintoja on pyritty ripottelemaan eri puolille Suomea niille paikkakunnille, joissa on mahdollista opiskella restonomiksi. (Mikkonen & Mertanen 2013.)

Nimike restonomi on ollut käytössä matkailu- ja ravitsemisalalan AMK-tutkinnon suorittaneiden tutkintonimikkeenä jo vuodesta 1998. Tutkijan mukaan sanan ”restonomi” taustalla vaikuttavat antiikin kreikan stauroo- ja nomos-verbit, jotka ovat sitten kantaneet kortensa kekoon muuntautumalla latinalaiseen sanavarastoon verbein instauro ja restauro (Lyytinen 2006). Näistä ensimmäinen tarkoittaa valmistamista ja toimeenpanemista ja varustamista, kun taas jälkimmäinen valmistamista ja toimeenpanemista uudelleen. (Mikkonen & Mertanen 2013.)

Matkailu-, ravitsemus- ja talousalaa alettiin vuonna 1991 rakentaa viiden erilaisen opistoasteen tutkinnon pohjalta yhdeksi täydeksi kokonaisuudeksi niin, että se oli osana vakinaisten ammattikorkeakoulujen koulutuslajäsennystä vuodesta 1995 eteenpäin. Hitaasti kasvavaan tunnettavuuteen kyseiseltä alalta vaikutti se, kun kokeiluun alkoi vain viisi ammattikorkeakoulua. 1990-luvulla vain 1059 henkilöä suoritti matkailu- ja ravitsemisalalan amk-tutkinnon. Vuodesta 2001 alkaen kyseinen koulutus laajeni huomasti, ja myös alan ylempi amk tutkinto mahdollistui vuonna 2006. (Mikkonen & Mertanen 2013.)

Restonomit voivat suorittaa jatko-opintoja esimerkiksi ylemmissä ammattikorkeatutkinnoissa. Koulutukset ovat laajuudeltaan 90 opintopistettä. Restonomin tutkintoon johtavaa koulutusta voi nykyään suorittaa viidessä eri koulutusohjelmassa, jotka ovat

1. Hotelli- ja ravintola-alan koulutusohjelma
2. Hotelli- ja ravintola-alan liikkeenjohdon koulutusohjelma
3. Matkailun koulutusohjelma
4. Matkailun liikkeenjohdon koulutusohjelma
5. Palvelujen tuottamisen ja johtamisen koulutusohjelma.

(Matkailualan tutkinnon jako. Tyni 2008.)

Seuraavassa taulukossa tulee ilmi suoritettut tutkinnot sekä matkailu-, ravitsemis- ja talousalalta että ammattikorkeakoulututkinnoista yhteensä.

Taulukko 1. (Korkeakoulut 2009, 77; Vipunen 2013; Korkeakoulut 2011, 11.)

Vuosi	Kaikki AMK-tutkinnot	Marata AMK-tutkinto	% kaikista amk tutkinnoista	Kaikki YAMK-tutkinnot	Marata YAMK-tutkinto	% kaikista YAMK-tutkinnoista	Marata yhteensä	Yhteensä
2000	14 153	574	4,0				574	14 153
2001	17 958	958	5,8				958	17 958
2002	20 478	1 371	6,6				1 371	20 478
2003	20 505	1 485	7,2				3 485	20 505
2004	20 670	1 458	7,0	59			1 458	20 729
2005	21 143	1 432	6,7	182			1 432	21 325
2006	20 767	1 429	6,8	10			1 429	20 917
2007	20 564	1 385	6,7	362	6	1,6	1 391	20 926
2008	21 089	1 512	7,1	681	43	6,3	1 555	21 770
2009	20 044	1 380	6,9	940	65	6,9	1 445	20 984
2010	20 581	1 360	6,5	1 253	74	5,9	1 434	21 834
2011	21 312	1 395	6,6	1 521	89	5,9	1 484	22 833
2012	22 121	1 375	6,2	1 708	106	6,2	1 481	23 829

Ennen vuoden 2013 leikkauksia kyseisen alan ammattikorkeakoulututkintoon johtavien aloituspaikkojen osuus oli 6 – 7 % kaikista ammattikorkeakoulujen aloituspaikoista. Restonomi-tutkinnon suorittaneiden määrä pysyi melko alhaisena verrattuna esimerkiksi tradenomeihin

sairaanhoidajiin tai insinööreihin. (Korkeakoulut 2009, 77; Vipunen 2013; Korkeakoulut 2011, 11.)

Niin ammattikorkeakoulun kuin yliopistonkin tarjoamien matkailualan opintojen lisäksi on mahdollista opiskella myös ammatillisissa oppilaitoksissa. Ammatillisesta peruskoulutuksesta tyypillisin vaihtoehto on matkailun perustutkinto, josta voidaan valmistua joko matkailupalvelujen tuottajaksi tai matkailuvirkailijaksi. Restonomin tutkinto voidaan kuitenkin saada vain ammattikorkeakoulusta. (Studentum 2015.)

3.2 Restonomikoulutus Kajaanin ammattikorkeakoulussa

Kajaanin ammattikorkeakoulussa restonomin tutkinnolla tarjotaan opiskelijoille vankka pohja matkailualan asiantuntijuuteen. Restonomit pystyvät ennen kaikkea työskentelemään alan erilaisissa suunnittelu-, kehittämis- ja toteutustehtävissä, mutta koulutus tarjoaa myös hyvät perusteet yrittäjyyteen. (KAMK 2015.)

Kuten matkailualan opinnoissa yleensäkin, myös Kajaanissa opinnot ovat laajuudeltaan 210 opintopistettä, ja keskimääräinen opiskeluaika on 3,5 vuotta. Kajaanin ammattikorkeakoulu tarjoaa vuosittain matkailun koulutusohjelmassa 40 aloituspaikkaa. (KAMK 2015.)

Kajaanin ammattikorkeakoulun matkailun koulutusohjelmassa opiskelijat saavat täydet valmiudet kehittämis-, markkinointi-, myynti-, tuotanto- ja esimestehtäviin yrittäjyyden lisäksi. Teoriatietoa voidaan soveltaa työelämässä esimerkiksi matkailutuotteiden suunnittelussa ja toteutuksessa. Tämän lisäksi opinnot sisältävät asiakaslähtöistä ja kokonaisvaltaista tuotekehitys- ja markkinointiosaamista sekä koulutuksessa on mahdollista oppia tuntemaan eri kulttuureja kansainvälistä matkailua varten. (KAMK 2015.)

Koulutuksessa panostetaan paljon siihen, että opiskelijoilla on mahdollisuudet tutustua hyvin-kin laaja-alaisesti erilaisiin matkailualan yrityksiin ja niiden toimintoihin. Opiskelijoita myös kannustetaan yhteistyöhön näiden yritysten kanssa, esimerkiksi työharjoittelujen puitteissa. Jo ensimmäisen vuoden aikana opintoihin sisältyy viiden viikon mittainen tutustumisjakso matkailuyrityksessä. Kolmantena vuonna taas harjoitellaan pidempään, kun opintoihin kuuluva viiden kuukauden mittainen harjoittelu alkaa. Kansainvälisyyttä voi kartuttaa suorittamalla

osan opinnoista ulkomailla opiskelijavaihdossa. Myös työharjoitteluja on mahdollista suorittaa kansainvälisesti. Nämä ovat Kajaanin ammattikorkeakoulutyölle tärkeitä asioita, ja ammattikorkeakoulu kannustaa opiskelijoita kansainvälisyyteen. (KAMK 2015.)

Omaa osaamistaan on mahdollista syventää kyseisessä koulutusohjelmassa omien intressien mukaan. Koulutuksessa voi valita erilaisia opintokokonaisuuksia:

- Elämysaktiviteetit

Tähän aihepiiriin kuuluvissa opinnoissa on mahdollista oppia tunnistamaan paremmin keskeisimpiä luonto- ja liikuntamatkailun kesä- ja talviaktiviteetteja ja hallitsemaan luontoliikuntalajien perustaitoja.

- Hyvinvointimatkailu

Hyvinvointimatkailun periaatteena on se, että opiskelija pystyy tunnistamaan ja ymmärtämään hyvinvointipalvelujen merkityksen osana matkailua. Näissä käytännönläheisissä opinnoissa sovelletaan eri liikuntalajeja ja hoitomuotoja erilaisista lähtökohdista tulevien ihmisten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistämiseen.

- Majoitusliikeosaaminen

Majoitusliikkeen opinnoissa opiskellaan majoitusalan monimuotoisuutta sekä muuttuvan toimintaympäristön vaikutuksia matkailualaan. Majoituspalvelutoiminnan kehittäminen asiakaskeskeisestä näkökulmasta on myös tärkeä osa opintoja.

- Ruokapalveluosaaminen

Tarkoituksena on saada opiskelija ymmärtämään kokonaisvaltaisesti ruokapalvelujen merkitystä matkailussa sekä arvioimaan laatuun vaikuttavia tekijöitä. Opetellaan myös, kuinka toteutetaan ruokapalveluita erilaisissa tilanteissa. (KAMK 2015.)

Opiskelu matkailualalla Kajaanin ammattikorkeakoulussa on tekevää, eikä opintoja suoriteta ainoastaan luokkahuoneissa vaan opiskelijoista pyritään luomaan alan ammattilaisia juuri alueen yrityksissä mutta myös vaihtelevassa luonnossa. Kainuu on oiva paikka opiskella matkailua

sen luonnonläheisyyden ja kansainvälisyyden vuoksi. Opiskeluaikana suoritetaan myös projektiopintoja, joita yhteistyökumppanit mahdollistavat opiskelijoille. (KAMK 2015.)

Kajaanin ammattikorkeakoulun sivuilla (KAMK 2015) mainitaan koulutukselle asetetut tavoitteet seuraavasti:

”Koulutuksen tavoitteena on, että opiskelijasta kehittyy monialaiseen yhteistyöhön kykenevä matkailualan osaaja. Opintojen läpikulkevana teemana ovat luovuuden, vastuullisen matkailuyrittäjyyden, kansainvälisyyden ja itsetuntemuksen kehittäminen sekä elämysellisyys matkailupalvelujen tuotekehityksessä. Erilaisissa oppimistehtävissä tehdään tiivistä yhteistyötä alan elinkeino elämän ja toimijoiden kanssa.

Opintojen alussa keskitytään perustaitojen ja tietämyksen kartuttamiseen, jonka jälkeen siirrytään opitun soveltamiseen. Opiskelet asiakaslähtöistä ja kokonaisvaltaista tuotekehitys- ja markkinointiosaamista sekä opettelet tuntemaan eri kulttuureja kansainvälistä matkailua varten. Matkailupalvelut koostuvat monista eri osista, kuten majoitus-, ravitsemis-, liikenne- ja ohjelmalveluista sekä kokous- ja kongressipalveluista. Opintojen lopussa korostuu osaamisen hyödyntäminen käytännössä.”

4 MATKAILU TYÖNÄ

Matkailu on asia, jonka jokainen meistä kokee henkilökohtaisesti. Se on jokaiselle läheinen asia – niillekin, jotka eivät tällä hetkellä matkusta. Matkustaminen on kokemus, jotain jota ei voi konkreettisesti tuntea, kuten esimerkiksi kirjaa tai cd-soitinta. Se on jotain paljon enemmän. Ihmiset maksavat rahaa saadakseen kokea matkailun tuoman mielihyvän. Matkailu on nykyään yksi maailman tärkeimmistä elinkeinoista. (Rouhiainen 1996.)

Tänä päivänä on mahdollista tehdä lähes mitä tahansa ansaitakseen elantonsa, ja matkailuala työnä on yksi niistä avartavimmista mahdollisuuksista. Matkailu on vuosi vuodelta enemmän kasvava elinkeino, joka työllistää satoja tuhansia ihmisiä ympäri maailmaa. Matkailualan voisi lukea informaatio- ja palvelualoihin, vaikka se onkin paljon muutakin. Informaation avulla vahvistetaan jo aiempia mielikuvia esimerkiksi matkalla ollessa, mutta sillä luodaan myös uusia kokonaisuuksia. (Rouhiainen 1996.)

Matkailu-, ravitsemis- ja talousala on todella laaja, monialainen sekä yrityspohjaltaan monipuolinen. Suurin osa kyseisen alan yrityksistä on melko pieniä, mutta enemmistö alan henkilöstöstä on isommissa yrityksissä töissä. Suomalainen julkinen sektori on perinteisesti ollut suuri palvelujen tuottaja, ja näin ollen myös organisaatiot ovat suuria. (Mikkonen & Mertanen 2013.)

World Tourism Organizationin tilastojen mukaan matkailijoiden maailmanlaajuinen kokonaismäärä on ylittänyt yli miljardin rajan yöpymisissä, mikä tekee matkailusta elinkeinona merkittävän alan. Myös lentomatkustajien määrän ennakoitaan nousevan jatkuvasti. Matkailijamäärä Suomessa ylitti vuonna 2012 jo 20 miljoonan rajan yöpymisvuorokausilla mitattuna, josta määrästä ulkomaisten osuus oli 5,8 %. Valtioneuvoston hyväksymän matkailustrategian (2011, 3-4) mukaan matkailutoimialat voisivat vuonna 2020 työllistää jopa 171 000 henkilöä, tuoda vuosituloja 7,5 miljardia euroa ja niiden bruttokansantuoteosuus voisi olla 5,1 %. Työ- ja elinkeinoministeriön mukaan matkailuelinkeinon katsotaan kuuluvan ennen kaikkea sellaiset toimialat, jotka saavat välitöntä tuottoa matkailusta. Näihin lukeutuu majoitus- ja ravitsemistointa, henkilöliikenne-, matkatoimisto-, kulttuuri-, ohjelma-, virkistys- ja urheilupalvelut. Matkailu hyödyttää myös useita muita palveluja, kuten esimerkiksi julkista liikennettä ja autojen vuokraustoimintaa. (Mikkonen & Mertanen, 2013.)

Matkailualaan liittyvät työpaikat lisääntyvät ja monipuolistuvat jatkuvasti matkailun kasvaessa koko ajan suuremmaksi elinkeinoksi. Myös globaalit rakennemuutokset vaikuttavat matkailualan työllisyyteen joko lisäämällä työpaikkoja, tai joissain huonommissa oloissa vähentämällä niitä. Sotatila, terrorismi tai esimerkiksi jokin epidemia vähentävät huomattavasti matkailua, mikä vaikuttaa heti matkailualan työntekijöihin. Tällaiset laskusuhdanteet vähentävät ulkomaanmatkailua, mutta joissain tapauksissa ne voidaan nähdä isona etuna kotimaan matkailulle ja alan työskentelijöille. Kun ihmiset eivät matkusta ulkomaille, on todennäköistä heidän matkustavan silti – vaikkapa sitten Suomen sisäisesti. (Studentum 2015.)

Toimialana matkailuala on hyvin laaja kokonaisuus, ja sen sisältöön lukeutuu monenlaisia ammatteja ja töitä, jotka liittyvät joko suoraan tai välillisesti matkailuun. Matkailua voidaan käsitellä elinkeinojen ryhmänä (Veijola, 2013, 31). Tilastokeskuksessa on määritelty matkailulle tyypillisimmät toimialat, joihin kuuluvat esimerkiksi majoitus- ja ravitsemistoiminta, henkilöliikenne, matkatoimistot, kulttuuripalvelut sekä monet tapahtumat. Lisäksi matkailuun liitännäisiin toimialoihin kuuluu muun muassa polttoaineen vähittäiskauppa ja matkailulle ei-ominaisiin aloihin esimerkiksi erikoistumattomien myymälöiden vähittäiskauppa. (Studentum 2015.)

Restonomien sijoittuminen työelämään on hyvinkin monipuolista, ja mahdollisuuksia on monia. Suurin osa restonomeista työllistyy yrityksiin ja työskentelee majoitus- ja ravitsemisliiketoiminnan, ohjelmapalveluiden, tai matkailumarkkinoinnin ja -kaupan palveluksessa. Tämän lisäksi restonomeja työskentelee myös muilla aloilla, kuten esimerkiksi koulutustehtävissä tai yrittäjinä. (KAMK, 2015.)

Työuran alkutaipaleella on mahdollista työskennellä myös ohjelmapalveluiden vetäjänä, erilaisen safarien oppaana, vastaanottovirkailijana, myyntiedustajana sekä markkinointi- tai tapahtuma-assistenttina. Työuralla edetessään restonomit voivat myös toimia vuoropäällikkönä, projektipäällikkönä, rinnevastaavana, tapahtumakoordinaattorina tai -tuottajana, kongressisihiteerinä, myyntipäällikkönä, asiakaspalvelupäällikkönä, tuotepäällikkönä tai tuotekehittäjänä. Koulutus antaa hyvät eväät monipuoliselle työelämälle ja valinnan varaa alalla on riittävästi. (KAMK 2015.)

Yrityksessä, joissa tarjotaan majoituspalvelua työntekijät myyvät majoituspalveluita ja niiden oheistuotteita samalla hoitaen asiakaspalvelua. Työt ovat usein hyvin monipuolisia, ja työn ku-

vaan työpaikasta riippuen voi kuulua myös siivousta ja ruoanlaittoa. Liikenne- ja kuljetuspalveluissa hoidetaan ihmisten ja tavaroiden kuljetuksia vaikkapa bussilla. Perus työtehtävien lisäksi lähes jokaiseen työtehtävään kuuluu jollain tavalla suunnittelu-, johtamis-, esimies-, myynti- ja markkinointitehtäviä. (Ammattinetti 2015.)

Kuten millä tahansa alalla, myös matkailualalla koulutuksen lisäksi yksi tärkeimmistä päртеistä on kokemus. Ammattitaito myös matkailualalla hankitaan omien tietotaitojen, mutta myös matkailu- ja työkokemusten kautta. (Rouhiainen 1996.)

Matkailua työnä ja elinkeinona tutkitaan usein monista eri näkökulmista ja esimerkiksi juurikin työn sesonkiluonteisuus, muuttoliikkeet ja naisvaltaisuus alalla ovat tärkeitä osia tutkimuksia. Myös eri alalla toimivia matkailualan ammattilaisia voidaan erotella palkkauksen mukaan. (Veijola, 2013.) Palkkaus vaihtelee paljon työtehtävien, työkokemuksen ja koulutustason mukaan. Esimerkiksi hotellin vastaanottovirkailijan alkupalkka vuonna 2011 Palvelualojen ammattiliiton taulukon mukaan oli 1 703 euroa. Vuonna 2013 julkaistussa matkatoimistoalan työehtosopimuksen mukaan keskipalkat matkatoimistotehtävissä työskentelevillä vaihtelevat 1 900 – 2 600 euron välillä riippuen paljon työtehtävistä. (Studentum 2015.)

Sesonkiluonteista työskentelyä esiintyy useilla eri aloilla. Työ on aina määräaikaista, vaikkakin sen kesto vaihtelee toimipaikoittain paljonkin. Esimerkiksi Lapin matkailusesonki kestää aina joulukuun alusta vappuun saakka. Sesonkitöitä tarjotaan useimmiten matkailualalla, mutta sitä on myös paljon tarjolla esimerkiksi puutarhatöissä, sairaanhoidossa ja rakennusalalla. (Koskelainen 2009.)

Suomen työttömyysaste on suurimmillaan Lapissa, mutta silti talven turistikauden työvoimapula on jokavuotista. Työvoimatoimiston vuoden 2008 matkailuselvityksen mukaan Lapin työntekijöistä paikallisia oli 55 prosenttia, 32 prosenttia tuli eteläisemmästä Suomesta ja 12 prosenttia muualta päin Lappia. Lapissa matkailualan työntekijöitä tarvitaan paljon esimerkiksi ravintoloihin, hiihtokeskuksiin, majoitustoimintaan ja muuhun talviaktiiviteettiä sisältäviin työtehtäviin. Työ sesonkikaudella on monipuolista asiakkaiden vaihtuessa päivittäin. Monet paikat vaativat sesonkiluonteisiin työtehtäviin suhteellisen hyvää kielitaitoa ja asiakaspalvelutaitoa, sillä ulkomaalaiset asiakkaat esimerkiksi talvikaudella kuuluvat asiaan. Kesäisin matkailualalla työllistytään myös paljon sesongin mukaan: aktiviteetti- ja huvipuistot tarvitsevat työntekijöitä erilaisiin työtehtäviin ympäri Suomen. Myös leirintäalueet työllistävät matkailualan ihmisiä kesäsesongilla. (Koskelainen 2009.)

Matkailuala avaa alan ammattilaisille useita eri ovia työelämään. Suurin osa restonomeista työllistyy erilaisiin yrityksiin työskennellen esimerkiksi ohjelmapalveluiden, majoitus- ja ravitsemisliiketoiminnan sekä matkailumarkkinoinnin ja -kaupan palveluksessa. Restonomeja voi työskennellä myös erilaisissa koulutustehtävissä tai yrittäjinä. (KAMK 2015.)

Suurimmaksi osaksi matkailualan työtehtävät ovat aina jollain tavalla liitännäisiä palveluun. Matkailupalveluita kehitetään asiakaslähtöisesti ja joskus myös yksilöllisesti kuluttajille ja eri kohderyhmille. Kysyntä lisää alan jatkuvaa kehitystä ja palvelujen määrällistä kasvua. Niin matkailu kuin virkistäytyminen ja harrastaminenkin lähenevät toisiaan, mikä vaikuttaa vahvasti tuotevalikoiman monipuolistumiseen. Palvelualan työtehtävien lisäksi matkailuala työllistää alan osaavia henkilöitä myös erilaisiin tutkimus- ja kehittämistehtäviin. (Borg, Kivi & Partti 2002.)

Matkailualalta valmistunut henkilö voi toimia myös esimerkiksi ohjelmapalveluiden vetäjänä, safarioppaana, vastaanottovirkailijana, markkinointi- tai tapahtuma-assistenttina tai myyntiedustajana. Näitä työtehtäviä useat alalle jääneet tekevät uransa alkutaipaleella. Monet myös jatkavat ja voivat uralla edetessään työskennellä esimerkiksi vuoropäällikkönä, projektipäällikkönä, tapahtumakoordinaattorina tai -tuottajana. Myös tehtävänimikkeet kuten kongressisihiteeri, myyntipäällikkö, asiakaspalvelupäällikkö, tuotepäällikkö tai tuotekehittäjä sopivat matkailualan työntekijöille. (KAMK 2015.)

5 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Työllistymistutkimuksen aineisto kerättiin survey-menetelmällä ja aineiston kerääminen alkoi kyselylomakkeen suunnittelulla. Kyselylomakkeen pohjana käytettiin vuosittaista Kajaanin ammattikorkeakoulusta valmistuneille suunnattua seurantakyselyä.

Kyselylomakkeesta tuli neljän sivun mittainen, ja se sisältää sekä strukturoituja että avoimia kysymyksiä liittyen opiskelujen jälkeiseen työelämään. Tutkimukseen osallistuneiden kesken arvottiin lahjakortti, joka toimi vastaajien kesken tietynlaisena ”porkkanana”, joka motivoi vastaamaan kyselyyn.

5.1 Kohderyhmä

Kohderyhmän rajaaminen on erityisen tärkeää tutkimuksen teossa, ja rajaamisen ansiosta tutkimuksesta saadaan johdonmukainen ja luotettava. Kohderyhmään kuuluvien henkilöiden tulee niin sanotusti olla kaikkien ”samassa veneessä”, esimerkiksi samasta koulusta valmistuneet, suunnilleen saman ikäiset tai samaa sukupuolta olevat henkilöt.

Kohderyhmänä tässä työllistymistutkimuksessa toimii Kajaanin ammattikorkeakoulusta valmistuneet restonomiopiskelijat ja tarkemmin kohderyhmään luetaan vuosien 2008 ja 2013 välillä valmistuneet matkailualan opiskelijat.

5.2 Tutkimusongelma

Tutkimusongelma toimii opinnäytteen lähtökohtana, ja se koostuu sellaisista kysymyksistä, joihin opinnäytetyö itsessään pyrkii vastaamaan. Kun tutkimusongelma on rajattu, voidaan alkaa miettiä, millaista tutkimusmenetelmää tutkimuksessa tullaan käyttämään. (KAMK 2015.)

Opinnäytetyö on tieteellinen tutkimus, jossa täytyy aina olla ongelma, joka ratkaistaan. Ongelman määrittäminen ja rajaaminen on erityisen tärkeää, sillä se on kaiken perusta. Jos ongelma asetellaan väärin tai se on hajanainen ja liian suppea tai liian laaja, ovat yleensä myös tutkimuk-

sen tulokset melko kyseenalaisia ja puutteellisia. Puutteelliset vastaukset eivät vastaa niihin kysymyksiin, joihin tutkimuksen edetessä halutaan vastata. Tutkittavan ongelman rajaaminen tapahtuu kuitenkin yleensä tutkimuksen edetessä ja silloin, kun tutkittava ilmiö hahmottuu tutkijalle tarkemmaksi. (Kananen 2014, 32.)

Tarkastelen opinnäytetyössäni Kajaanin ammattikorkeakoulusta vuosien 2008 ja 2013 välillä valmistuneiden restonomien sijoittumista työelämään. Aiheeseeni kuuluu rajatut tutkimuskysymykset, jotka ovat

- 1) Miten restonomit ovat sijoittuneet työelämään?
- 2) Miten restonomitutkinnon antavat valmiudet vastaavat heidän nykyisen työnsä vaatimuksia?

5.3 Tutkimusmenetelmät

Tutkimusmenetelmillä tarkoitetaan konkreettisia aineiston hankinta- ja analyysimetojeja tai -tekniikoita. Yleisesti tutkimusmenetelmät on jaettu laadullisiin eli kvalitatiivisiin tutkimusmetodeihin sekä määrällisiin eli kvantitatiivisiin menetelmiin. (Saukkonen 2013.)

On tärkeää miettiä ja vertailla tarkasti, mikä olisi omalle tutkimukselle ominaisin tutkimusmenetelmä. Tutkimusongelman selviämiseksi on tärkeää, että saadaan vedenpitävä ratkaisu ja selitys tutkimukselle, ja tähän johtaa ainoastaan oikeanlainen tutkimusmenetelmä. Tutkimuksen tärkeimpänä piirteenä nähdään johdonmukaisuus, joka perustuu sopivalle tutkimusmenetelmälle. (Saukkonen 2013.)

5.3.1 Laadullinen tutkimus tutkimusmenetelmänä

Laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus on mikä tahansa tutkimus, jossa tulokset on saatu ilman tilastoja tai muita määrällisiä keinoja käyttäen. Laadullisissa tutkimuksissa tärkeitä ovat sanat ja

lauseet, kuten myös eleet ja selitykset. Laadullinen tutkimus ei perustu millään tavalla numeeriseen dataan. Laadullisen tutkimuksen tavoitteena on kuvailla tutkittavaa ilmiötä, ymmärtää sitä ja antaa päteviä asianmukaisia tulkintoja siitä. (Kananen 2014, 18–19.)

Mitä **kvalitatiivisen tutkimuksen** pääpiirteisiin tulee, ovat ne kvantitatiiviseen nähden hieman erilaisia:

- Tutkimus on luonteeltaan kokonaisvaltaisempaa tiedonhankintaa ja aineisto koostaan oikeissa tilanteissa
- Suositetaan konkreettisia menetelmiä ja ihmisiä tiedonkeruun instrumentteina
- Tutkija haluaa kvalitatiivisella tutkimuksella aina korostaa jotain jo aiemmin tutkittua tai ”todistaa jotain vääräksi”, tai vaihtoehtoisesti paljastaa uusia, odottamattomia seikkoja
- Laadullisten metodien käyttö aineistoa hankittaessa, jolloin tutkittavien/haastatteluvien näkökulmat ja ”ääni” pääsevät esille
- Kohdejoukon valinta tärkeää ja tarkoituksenmukaista
- Tutkimussuunnitelma muotoutuu tutkimuksen edetessä, eli tutkimusta varten tehdyt suunnitelmat voivat muuttua
- Tapaukset ainutlaatuisia ja aineistoa tulkitaan sen mukaisesti. (Hirsjärvi ym. 2000, 155.)

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tärkeää on yksilöllisyys ja konkreettiset vastaukset aineistoa varten (esimerkiksi haastattelu ja ”avoimet vastaukset”, eli ns. vapaa sana). Laadullinen tutkimus on määrällistä tutkimusta syvällisempää – siinä pyritään ymmärtämään tutkittavaa aihetta paremmin ja laaja-alaisemmin. (Hirsjärvi ym. 2000.)

5.3.2 Määrällinen tutkimus tutkimusmenetelmänä

Kvantitatiivista, eli **määrällistä tutkimusta** kuvaa hyvin seuraavat keskeiset tutkimuksen piirteet:

- Johtopäätöksiä on tehty jo aiemmin tehdyistä tutkimuksista
- Aiemmat teoriat
- Hypoteesien esittäminen
- Käsitteiden määrittely
- Koejärjestelyjen tai aineiston keruun suunnitelmat (mittaaminen numeraalista)
- Koehenkilöiden valinta (määritellään perusjoukko)
- Aineiston saattaminen *tilastolliseen muotoon*.

Kvantitatiivisen tutkimuksen perusajatuksena on siis saada kerättyä luotettava aineisto numeraalisesti, laskennallisesti. Kvantitatiivinen kysymyslomake siis sisältäisi strukturoituja kysymyksiä annettuine vaihtoehtoineen. Kvantitatiivisen tutkimuksen avulla voidaan esimerkiksi helposti vertailla eri muuttujien arvoja, laskea keskiarvoja ja mitata muuttujien vaihtelevuutta. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2000, 129.)

5.4 Tutkimuksen toteuttaminen

Työllistymistutkimus suoritettiin keräämällä aineisto survey-menetelmällä. Aineiston hankinta alkoi kyselylomakkeen suunnittelulla, jossa pohjana käytettiin vuosittaista eri aloilta valmistuneille suunnattua työllistymisen seurantakyselyä. Mallia kyseiseen lomakkeeseen on saatu esimerkiksi Oulun yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnan tekemästä ura- ja työmarkkinaseurannasta (Sakari 2012) ja Seinäjoen ammattikorkeakoulusta valmistuneiden työelämäseurannasta (Varamäki, Heikkilä & Lautamaja 2011). Aiemmat samankaltaiset tutkimukset ovat toimineet hyvänä esimerkkinä samankaltaisuuksineen.

Niin strukturoituja kuin avoimiakin kysymyksiä sisältävän kyselylomakkeen pituudeksi tuli neljä sivua. Kysymykset lajiteltiin kuuden pääotsikon alle, joihin kuului ensimmäisenä *taustatiedot*. Tähän kohtaan tuli vastaajan ikä ja sukupuoli, nykyinen asuinkunta, asuinkunta ennen Kajaanin ammattikorkeakoulun opintoja, oma valmistumisajankohta ja koulutusohjelma sekä kyllä/ei-kysymys siitä, onko vastaaja käynyt opintojen aikana ulkomailla vaihdossa. Toisena pääotsikkona tiedustellaan aiheittain vastaajan *työelämään sijoittumisesta*, eli millainen on vastaajan nykyinen työllisyystilanne, työskenteleekö omalla vai jollain muulla alalla, missä tämänhetkinen työpaikka sijaitsee, mikä on nykyinen työnimike. Kohdassa kyseltiin myös, mitä kautta nykyinen työpaikka on hankittu ja millaisella työsuhteella sekä millaista työ on luonteeltaan. Työelämään sijoittumisen yksi osa oli myös valita strukturoidusti tämänhetkinen bruttopalkka kuukaudessa.

Lomakkeella pyydettiin myös vastaamaan työelämän vaatimuksiin ja arvioimaan ammattikorkeakoulussa tutkinnon antamia valmiuksia. Haluttiin myös tietää, kuinka tyytyväinen vastaaja on Kajaanin ammattikorkeakoulussa suorittamiinsa opintoihin, niiden laatuun ja sisältöön sekä pyydettiin arvioimaan, kuinka paljon käytäntöä, harjoittelua, projektiopintoja ja ryhmätöitä opintoihin omasta mielestään sisältyi. Avoimilla kysymyksillä tähdättiin siihen, että voidaan selvittää, miten vastaaja kehittäisi Kajaanin ammattikorkeakoulun matkailualan koulutusta.

Lopuksi vastaajat myös arvioivat, mihin suuntaan matkailualan työllisyys tulee kehittymään ja onko vastaaja esimerkiksi kiinnostunut avoimen ammattikorkeakoulun opinnoista jatkossa. Vastaajien oli myös mahdollista antaa lopussa vapaa sana, kertoa muita terveisiä ja palautetta Kajaanin ammattikorkeakoululle.

Kyselyn vastaajia motivoi vastaajien kesken arvottava kuponki, jolla oli mahdollisuus voittaa 300 euron arvoinen lahjakortti Holiday Clubille. Kaiken kaikkiaan postitse ja sähköisesti vastanneita restonomeja kyselyyn osallistui 114.

5.5 Reliabiliteetti

Reliabiliteetti tarkoittaa tutkimuksessa tulosten pysyvyyttä ja toistettavuutta. Reliabiliteettia voidaan kutsua validiteetin (tutkimuksen pätevyys) kanssa tutkimuksen luotettavuuden tärkeimpinä kokonaisuuksina. (Saari 2006.)

Tutkimusprosessiin kuuluu tutkimustulosten luotettavuuden arviointi. Reliabiliteetti yhdistetään usein kvantitatiivisen, määrällisen tutkimuksen luotettavuuden testaukseen. Vaikka konteksti muuttuisikin, on tutkimustulosten oltava aina samoja alkuperäisen tutkimuksen kanssa, jotta tutkimuksen voidaan sanoa olevan luotettava. (Saari 2006.)

Tämä tutkimus on kvalitatiivinen, laadullinen tutkimus, jossa on kuitenkin kvantitatiivisen tutkimuksen piirteitä kyselylomakkeen sisältäessä monivalintakysymyksiä. Laadullisen tutkimuksen tulosten uskottavuus, siirrettävyys ja todeksi vahvistettavuus nousevat tärkeiksi kriteereiksi luotettavuutta testattaessa. Uskottavuudella tarkoitetaan sitä, että koehenkilöt (tässä tapauksessa valmistuneet restonomit) ovat uskottavia ja kyselyyn on vastattu oikean henkilön puolesta. Tulosten perustuminen aineistoon on myös luonnollisesti osa luotettavuutta, joka kvalitatiivisissa tutkimuksissa ratkeaa esimerkiksi kyselylomakkeilla. Tutkimustulokset on laskettu täytettyjen kyselylomakkeiden vastausten perusteella. Myös aineiston hankinta ja raportointi sekä sen arvioitavuus on tärkeää.

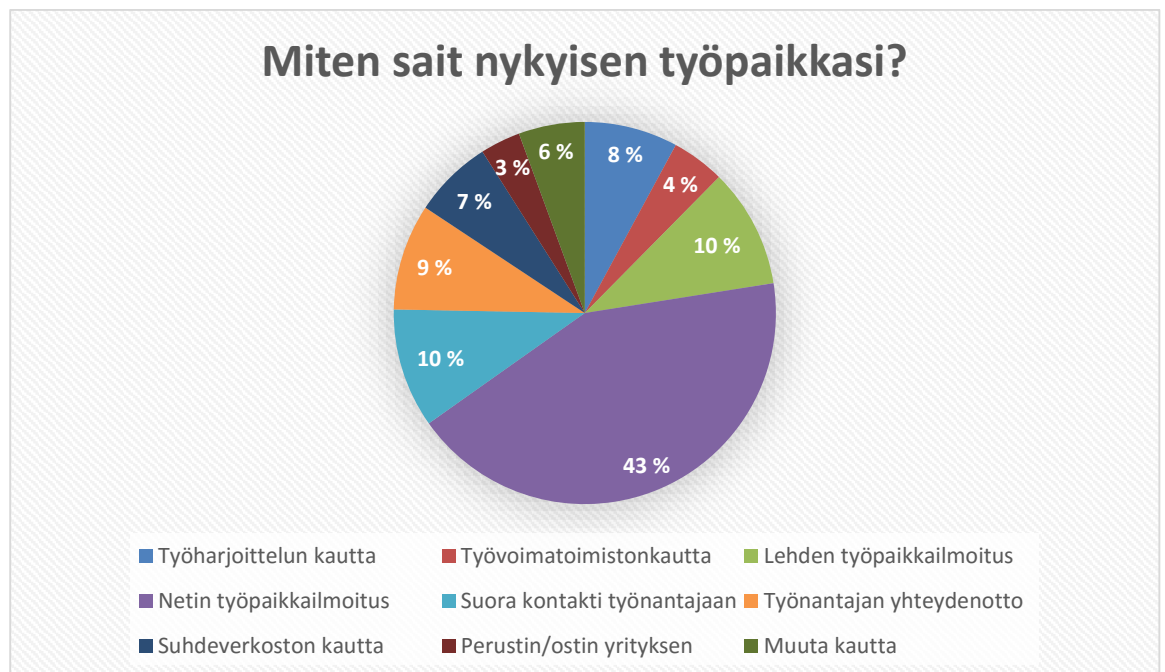
Tutkimus on luotettava, sillä vastauksia tuli sen verran paljon (104), että niitä voidaan yleistää. Tulokset ovat tarkkoja, luotettavia ja johdonmukaisia eikä mittausvirheitä tuloksia hankkiessa sattunut. Tutkimuksen pysyvyyttä voitaisiin testata toistamalla tutkimus, ja tulokset olisivat silti samanlaiset.

6 TUTKIMUSTULOKSET

Tutkimustulokset selvitettiin SPSS-ohjelman avulla, jonka jälkeen tehtiin yhteenveto kysymyskohtaisesti. Omaa tutkimustani varten en tutkinut jokaisen kysymyksen lopputulemaa, vaan keskityin selvittämään omaan tutkimukseen sisällyttämiäni tutkimusongelmia ja -kysymyksiä. Tutkimustulokset sisältävät seitsemän minulle tutkimukseni kannalta tärkeintä kysymystä.

6.1 Restonomien sijoittuminen työelämään

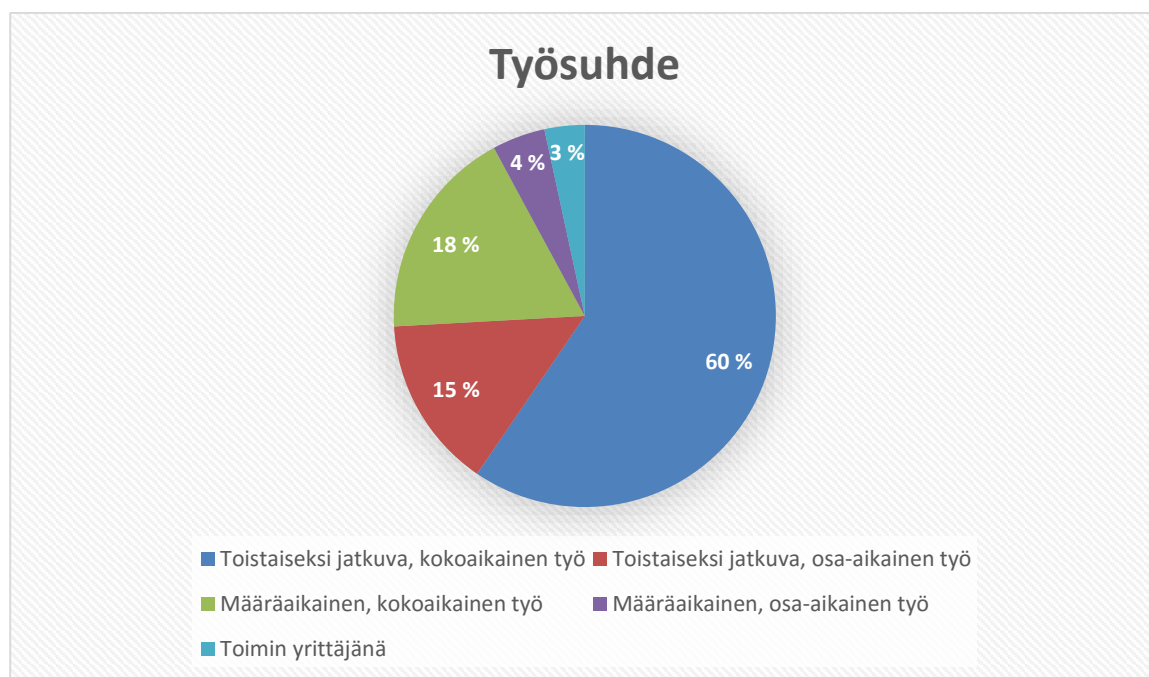
Toinen tutkimukseni tärkeimmistä kysymyksistä on se, kuinka restonomit ovat sijoittuneet työelämään Kajaanin ammattikorkeakoulusta valmistuttuaan. Tutkimustuloksista selviää vastaajien työelämään sijoittuminen, työpaikan hankkiminen, työsuhde, työpaikan sijainti ja työn tarkempi luonne. Tarkoitukseni on kartoittaa tutkimuksesta selvinneitä tuloksia seuraavasti:

Kaavio 1.

Yksi tärkeä tutkimuksessa esiintyvä kysymys selvittää, mitä kautta restonomi on saanut nykyisen työpaikan. Kaavion 1 mukaan suurin osa kyselyyn vastanneista restonomeista löysi tämänhetkisen työpaikkansa netin välityksellä – mikä ei sinänsä ole yllättävää sosiaalisen median ollessa nykyään se suosituin väylä työllistymiselle. Tähän ryhmään lukeutuu 43 % vastanneista. Vastaaajista 10 % ovat myös melko tasaisesti löytäneet töitä ottamalla itse suoraan yhteyttä nykyiseen työnantajaansa tai vastaamalla lehdessä olevaan työpaikkailmoitukseen. 9 % vastanneista kertoo työnantajan olevan itse suoraan yhteydessä työntekijään.

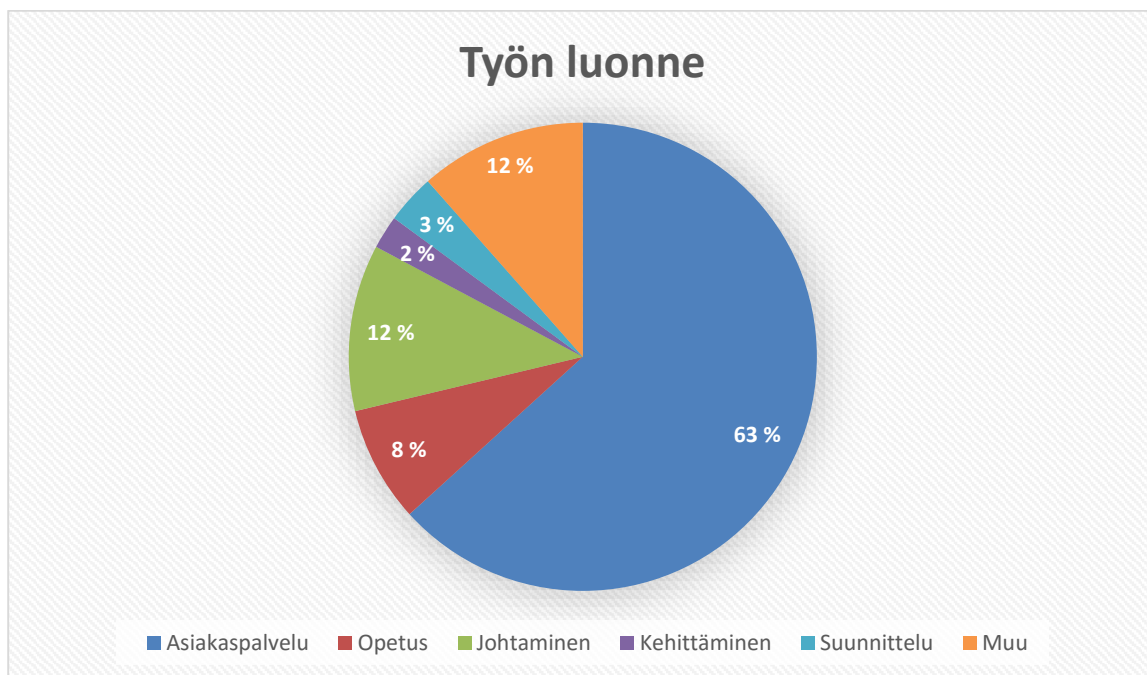
Yllätykseksi vain 8 % työskentelee nykyään työpaikassa, jonka on saanut työharjoittelun kautta. Tähän kohtaan olisi voinut kuvitella suuremman lukeman. Kaaviosta 1 käy ilmi, että 7 % löysi nykyisen työpaikkansa suhteiden avulla ja vain 4 % työvoimatoimiston kautta. Yrittäjinä entisiä Kajaanin restonomeja toimii 3 %.

Kaavio 2.

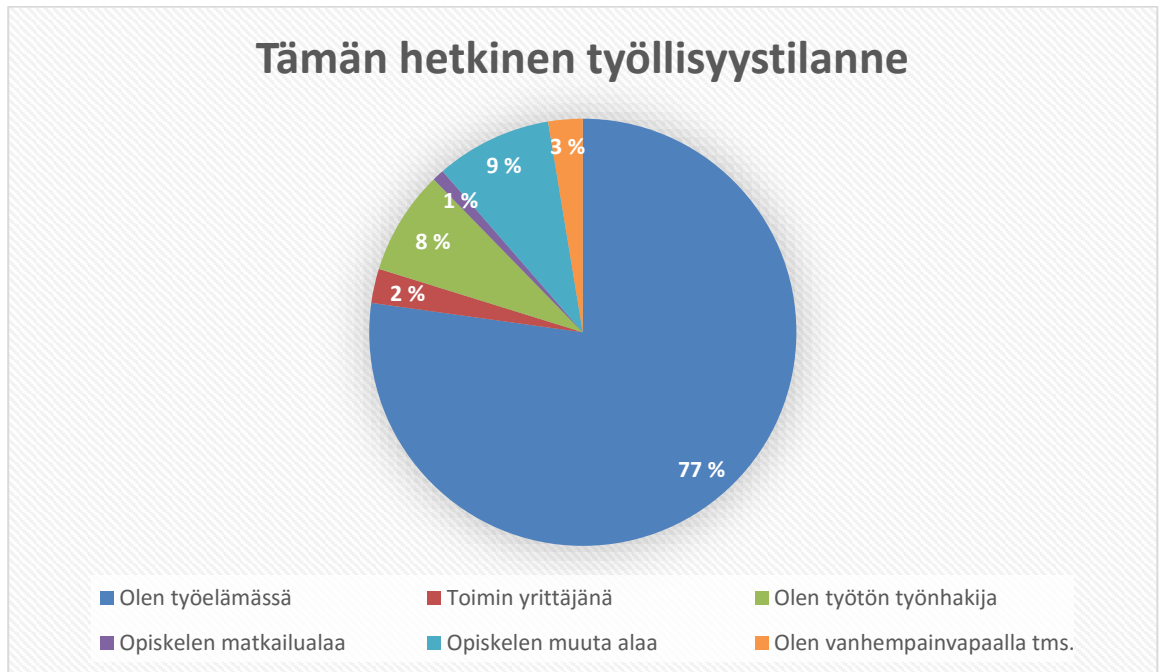
Työsuhteen laadussa oli tuloksissa havaittavissa suuria eroja. Kaaviosta 2 selviää, että suosituimmaksi työsuhteeksi nousi toistaiseksi jatkuva, kokoaikainen työsuhde. Jopa 60 % vastanneista ilmoitti työskentelevänsä kokoaikaisena. Toiseksi suurin osa vastanneista henkilöistä kertoi työskentelevänsä määräaikaisesti kokoaikaisena työntekijänä. Tähän ryhmään vastaaajista lukeutui 18 %.

Kaavion mukaan 15 % valmistuneista restonomeista työskentelee toistaiseksi jatkuvan, osa-aikaisen työsuhteen merkeissä. Ainoastaan 5 % työskentelee tällä hetkellä määräaikaisena osa-aikatyöntekijänä.

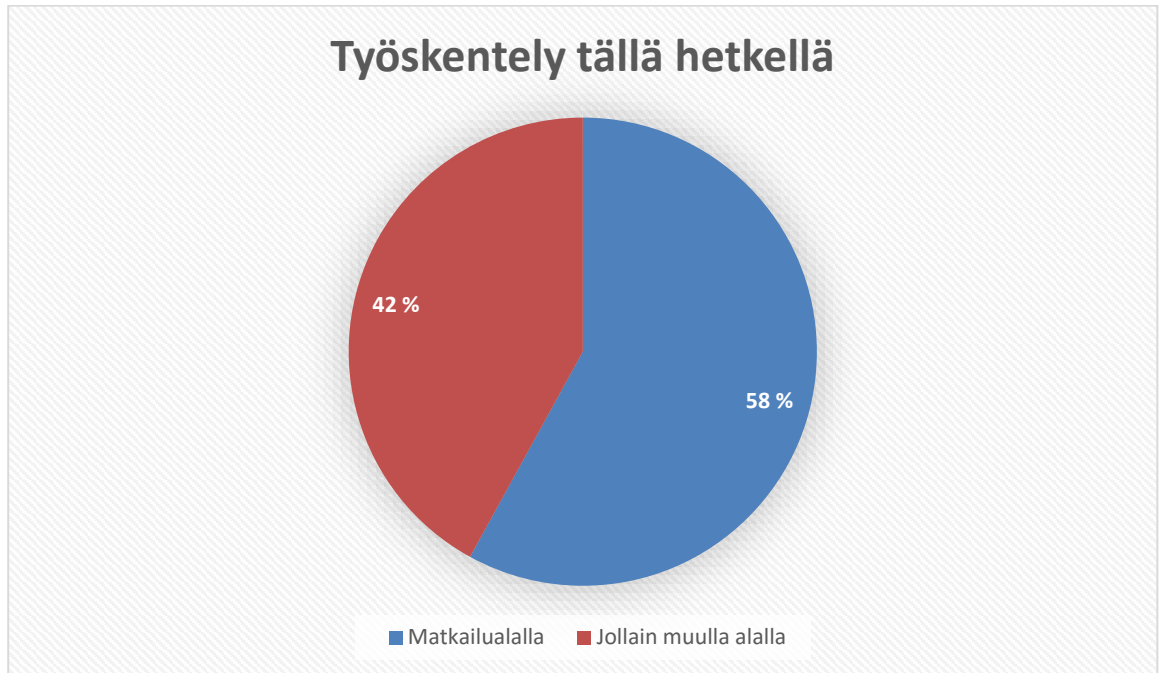
Kaavio 3.

Kaaviosta 3 voidaan havaita, että suurin osa vastaajista työskentelee tällä hetkellä asiakaspalvelutehtävissä. 8 % kertoo työn luonteeseen kuuluvan opetusta ja 12 % työskentelee johtamiseen liittyvissä tehtävissä. Kehittämisen ja suunnittelun työtehtävät jäävät vähemmälle kolmen ja kahden prosentin lukemilla.

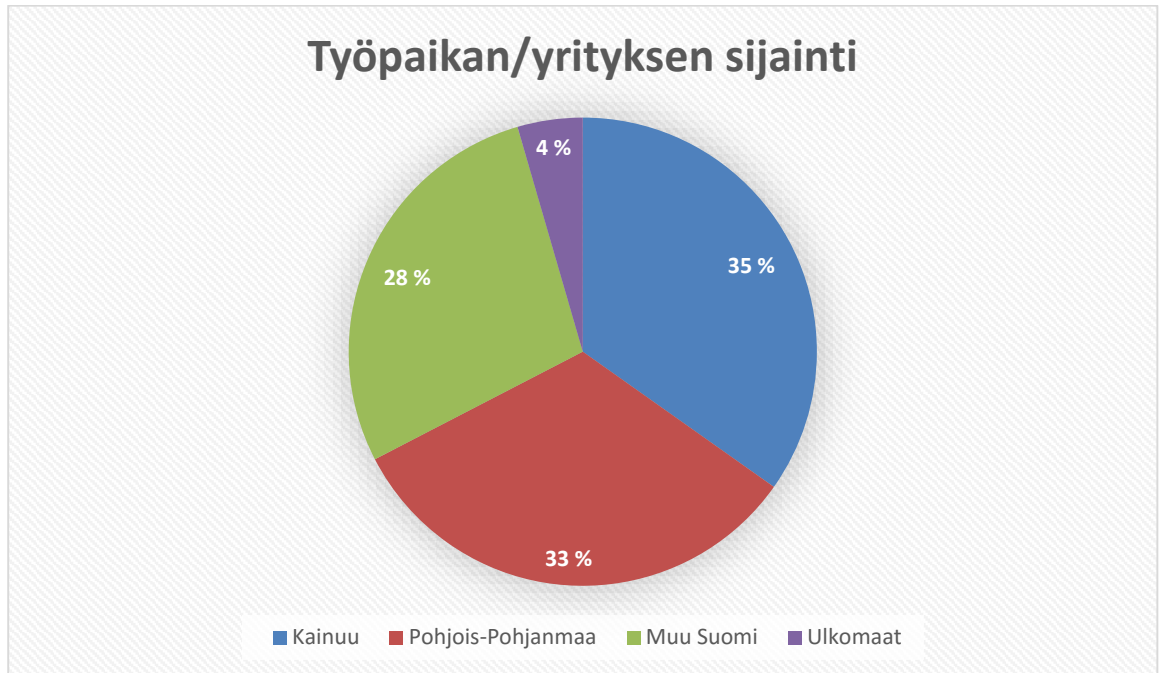
Kaavio 4.

Kaaviosta 4 selviää tämän hetkinen työllisyys- tai muu elämäntilanne. Kuten ylläolevasta kuvista käy selkeästi ilmi, on suurin osa vastaajista (79 %) tällä hetkellä työelämässä. 9 % vastaajista on vaihtanut alaa opiskelemalla jotain täysin muuta ja vain 1 % on jatkanut matkailualan opintoja. 8 % hakee tällä hetkellä töitä ja 3 % toimii itse yrittäjänä.

Kaavio 5.

Kaaviosta 5 selviää, kuinka moni kyselyyn vastanneista restonomeista on jäänyt matkailualalle. Kaikkiaan 58 % vastanneista on edelleen matkailu- ja ravitsemisalalla ja loput 42 % ovat sijoittuneet jollekin muulle alalle.

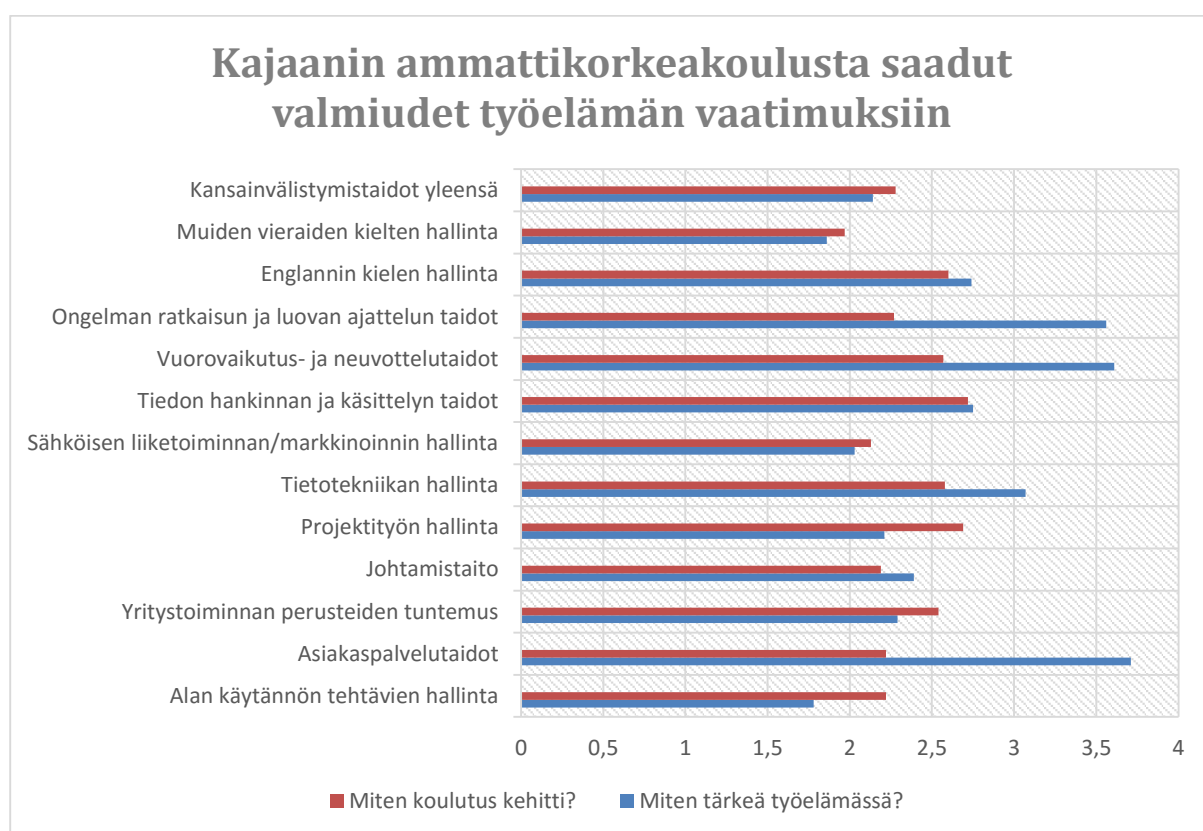

Kaavio 6.

Tutkimuksessa selvitettiin myös nykyisen työpaikan tai toimipisteen sijaintia, ja kaavion 6 mukaan 35 % vastanneista kertoo työskentelevänsä Kainuun alueella. Lähes sama määrä, 33 %, työskentelee Pohjois-Pohjanmaalla. 28 % kyselyyn osallistuneista työskentelee muualla Suomessa ja 4 % ulkomailla.

6.2 Restonomitutkinnon antamat valmiudet suhteessa työelämän vaatimuksiin

Työelämään sijoittumisen lisäksi selvitin kyselylomakkeiden avulla sitä, miten valmistuneiden restonomien tutkinnon tarjoamat valmiudet vastaavat työelämän vaatimuksia. Tietoja hankittiin selvittämällä, miten eri aihealueet koulutuksen puolesta kehittivät omaa jatkoaan ajatellen ja miten tärkeäksi kyseisen aiheen on kokenut työelämässä. Seuraavasta taulukosta selviää jakauma ammattikorkeakoulusta saaduista valmiuksista:

Kaavio 7.

Kaavion 7 mukaan tärkein valmius työelämässä on vastanneiden mukaan ollut asiakaspalvelutaidot. Kuten aikaisemmista kaavioista kävi ilmi, asiakaspalvelutyö on yleisintä valmistuneiden restonomien työnkuvassa. Myös vuorovaikutus- ja neuvottelutaidot sekä ongelman ratkaisun ja luovan ajattelun taidot nähtiin hyvin tärkeinä valmiutena työelämää varten. Englannin kieli ja tietotekniikka osoittautuivat myös molemmat melko tärkeiksi vastanneiden kesken. Vähemmälle jää esimerkiksi muiden vieraiden kielten hallinta ja alan käytännön tehtävien hallinta.

Koulutus kehitti vastaajien mukaan hyvin kansainvälistymistaitoihin, englanninkielen taitoihin, tietotekniikan hallintaan ja runsaiden projektiopintojen vuoksi projektitöiden hallintaan ja osaamiseen. Myös yritystoiminnan perusteiden tuntemus nähtiin vastanneiden mukaan kehittävänä seikkana. Johtaminen ja markkinointi ovat melko verrannollisia keskenään, josta voidaan päätellä, että kyseisissä työtehtävissä työskentelevät saivat hyvät valmiudet koulutuksesta työelämään.

7 YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET TULOKSISTA

Tutkimustulokset jakaantuivat melko tasaisesti vain joidenkin piirteiden noustessa esille muita selkeämmin. Suurin osa, melkein 60 % vastanneista, on jäänyt matkailualalle ja työllistynyt suurimmaksi osaksi johonkin päin Kainuuta tai pohjoisempaa Suomea.

Vastaajista selkeästi suurin osa työskentelee tällä hetkellä asiakaspalvelutehtävissä, ja se näkyy myös työelämän vaatimuksissa asiakaspalvelun noustessa muita valmiuksia selvästi tärkeimmäksi. Koulutuksen tarjoamat valmiudet työelämää varten asiakaspalvelussa jäivät hieman vajavaisiksi ja sitä koetaan tarvittavan enemmän jatkoa varten. Kielitaito koettiin hyödylliseksi, ja kansainvälistyminen nähtiin hyvänä mahdollisuutena ammattikorkeakoulussa.

Koulutuksen tarjoamat valmiudet vastaavat melko pitkälti työelämän vaatimuksia, ja vain muutamassa kohdassa asiakaspalvelutaitojen lisäksi sitä koettiin tarvitsevan lisää. Vuorovaikutus- ja neuvottelutaitojen harjoitteluun tulisi panostaa enemmän, sillä vastaajat kokevat tällaisia taitoja tarvittavan paljonkin työelämässä. Myös ongelmanratkaisun ja luovan ajattelun hallinta koettiin nykypäivänä työelämässä hyvinkin tärkeänä seikkana, jota koulutus tukee kuitenkin jonkin verran.

Tuloksista voidaan päätellä restonomien kokeneen koulutuksen hyväksi omaa tämänhetkistä työtehtäväänsä varten. Tulokset näyttävät myös sen, että opiskelijat eivät ole jääneet koulutuksen jälkeen tyhjän päälle, vaan osa on jatkanut oman alan töissä tai jatko-opinnoissa ja osa vaihtanut toiselle alalle.

Tutkimustulokset olivat johdonmukaisia kyselylomakkeen olleen suunnattu vain entisille opiskelijoille. Kysymyksiin nähden vastauksia saatiin hyvin jonka vuoksi tuloksista saatiin uskottavampia.

8 POHDINTA

Tutkimukseni tarkoituksena oli selvittää, miten Kajaanin ammattikorkeakoulusta valmistuneet restonomit ovat työllistyneet koulutuksen jälkeen. Tutkimuksessani päätin myös selvittää sitä, miten koulutus valmistaa opiskelijoita työelämää varten ja millaisia valmiuksia koulutus antaa työelämän vaatimuksiin nähden.

Omasta mielestäni olin onnekas ja etuoikeutettu saadessani käyttää valmista, jokavuotista materiaalia tutkimustulosten hankkimiseen. Tutkimus onnistui mielestäni kaikin puolin hyvin, ja tulokset saatiin moitteetta. Tutkimus olisi voinut olla laajempi ja jälkikäteen tuntuu, että se jäi jollain tavalla hiukan vajavaiseksi. Kysymyslomake vastausvaihtoehtoinen oli erittäin onnistunut, mutta toisaalta olisin odottanut hieman enemmän vastauksia.

Minulle oli alusta saakka selvää, että haluan tehdä sellaisen tutkimuksen, jossa käytetään jotain haastattelumenetelmää. Spss-ohjelma kuulosti aluksi hankalalta ja halusinkin vaihtaa sen johonkin muuhun, mutta päädyin loppujen lopuksi tekemään kyselylomakkeen ja käsittelemään tulokset spss:llä. Huomasinkin siitä olevan itselleni paljon apua, ja tulosten hankinta kyseisellä menetelmällä olikin melko vaivatonta. Tulosten saanti olisi ollut hankalaa tai oikeastaan mahdotonta ilman spss:ää.

Olen ollut läpi opinnäytetyöprosessin täysin varma kyseisestä tutkimusaiheesta, sillä se on minulle itselleni tärkeä tulevaisuutta ajatellen. Kuitenkin huomasin sen, miten tärkeää hyvin suunniteltu työ on: varsinaista työtä suunnitelman jälkeen valmistellessa huomasin työni muuttuneen hieman alkuperäiseen suunnitelmaan nähden. Se ei kuitenkaan haittaa, sillä sain tutkimukseeni mieleiset tulokset ja uskon, että tutkimukselle löytyy varmasti jonkinlaista jatkokäyttöäkin.

Kaiken kaikkiaan opinnäytetyön kirjoittaminen oli opettavainen kokemus. Tiedän mitä tutkimuksen tekeminen pitää sisällään ja miten siihen tulee jatkossa valmistautua. Opin myös sen miten olisin voinut tehdä tutkimukseni toisin. Olen kuitenkin itse tyytyväinen tutkimukseni tuloksiin ja niiden ulosantiin.

LÄHTEET

Haaga-Helia Ammattikorkeakoulu, 2005. Ammattikorkeakoulututkinnot.

<http://www.haaga-helia.fi/fi/koulutus/ammattikorkeakoulututkinnot?userLang=fi>

Hirsjärvi S., Remes P. & Sajavaara P. 2000. Tutki ja kirjoita. Vantaa: Tummavuoren kirjapaino Oy.

KAMK, 2015. Aktiviteettimatkailu yhdistää luontoa ja liikuntaa.

[http://kamk.fi/fi/Hakijalle/AMK-tutkinto-\(paivatoteutus\)/Restonomi/Opiskelijana-KAMKssa-Aktiviteettimatkailu](http://kamk.fi/fi/Hakijalle/AMK-tutkinto-(paivatoteutus)/Restonomi/Opiskelijana-KAMKssa-Aktiviteettimatkailu)

KAMK, 2015. Kansainvälisyys.

<http://kamk.fi/fi/Opiskelijalle/Kansainvalisyys>

KAMK, 2015. Laadullisen aineiston analyysi ja tulkinta.

<http://www.kamk.fi/opari/Opinnaytetyopakki/Teoreettinen-materiaali/Tukimateriaali/Laadullisen-analyysi-ja-tulkinta>

KAMK, 2015. Opinnäytetyö Kajaanin ammattikorkeakoulussa.

<http://www.kamk.fi/Oparipakki-2014/Opinnaytetyo>

KAMK, 2015. Sinustako matkailun ammattilainen?

[http://kamk.fi/fi/Hakijalle/AMK-tutkinto-\(paivatoteutus\)/Restonomi](http://kamk.fi/fi/Hakijalle/AMK-tutkinto-(paivatoteutus)/Restonomi)

- Kananen, J. 2014. Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä. Miten kirjoitan kvalitatiivisen opinnäytetyön vaihevaiheelta. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
- Lampinen, O. 1995. Ammattikorkeakoulut – vaihtoehto yliopistolle? Helsinki: Gaudeamus.
- Mikkonen & Mertanen, 2013. Restonomit muuttuvien palvelualojen tienraivaajina. Työpoliittinen aikakauskirja.
- Rouhiainen, U. 1996. Matkailun perusteet. Tampere: Tammer-Paino.
- Saari, S. 2006. Tuottavuus, teoria ja mittaaminen liiketoiminnassa. MIDO OY.
- Taloussanomat, Minne pakenee viitisen tuhatta sesonkityöntekijää? Miia Koskelainen, 2009
<http://www.taloussanomat.fi/uutinen/2009/05/21/minne-pakenee-viitisentuhatta-sesonki-tyolaista/200911797/243>
- Tyni, M. 2008. Restonomi alueellisena vaikuttajana (tutkimus- ja kehitystyö).
- Varamäki E, Heikkilä T & Lautamaja M, 2011. Seinäjoen ammattikorkeakoulun verkkolehti, valmistuneiden työelämäseurannan julkaisu 2011.
- Veijola, S. 2013. Matkailu työnä / Matkailututkimuksen lukukirja. Lapin yliopistokustannus, Rovaniemi.
- Vipunen, 2013. Ammattikorkeakoulujen tilastot.

LIITTEET

Liite 1.

KAMK:IN MATKAILUALALTA VUOSINA 2008 – 2013 VALMISTUNEIDEN SEURANTATUTKIMUS

TAUSTATIEDOT

1. Sukupuoli
 a) Nainen
 b) Mies
2. Ikä _____
3. Nykyinen asuinkuntasi _____
4. Asuinkuntasi ennen kuin tulit opiskelemaan Kajaanin ammattikorkeakouluun

5. Valmistumisajankohta
 a) 2008 b) 2009 c) 2010 d) 2011 e) 2012 f) 2013
6. Koulutusohjelma, josta valmistuit
 a) Restonomi (AMK) Matkailun koulutusohjelma
 b) Restonomi (AMK) Palvelujen tuottamisen koulutusohjelma
 c) Bachelor of Hospitality Management, Degree Programme in Tourism
 d) Restonomi (ylempi AMK) Matkailualan koulutusohjelma
7. Olitko koulutuksen aikana vaihto-opiskelijana ulkomailla?
 a) En ollut
 b) Olin, missä? _____

TYÖELÄMÄÄN SIJOITTUMINEN

8. Mikä on työllisyystilanteesi tällä hetkellä?
 a) Minulla on työpaikka
 b) Toimin yrittäjänä
 c) Olen lomautettuna
 d) Olen työttömänä työnhakijana
 e) Opiskelen matkailualan tutkintoon johtavassa koulutuksessa
 f) Opiskelen tutkintoon johtavassa koulutuksessa jollain muulla alalla
 g) Olen äitiyslomalla, vanhempainvapaalla tms.

h) Olen muuten työelämän ulkopuolella, missä? _____

Jos olet tällä hetkellä työelämän ulkopuolella eli vastauksesi edelliseen kysymykseen oli muu kuin a) tai b), siirry suoraan kysymykseen 17.

9. Työskenteletkö tällä hetkellä:

- a) matkailualalla
b) jollakin muulla alalla, millä _____

10. Mikä on nykyisen työnantajasi/yrityksesi nimi?

11. Työpaikan/yrityksen sijainti?

- a) Kainuu
b) Pohjois-Pohjanmaa
c) Muu Suomi
d) Ulkomaat, maa? _____

12. Mikä on ammatti-, tehtävä- tai virkanimikkeesi?

13. Miten sait nykyisen työpaikkasi? (valitse tärkein)

- a) Työharjoittelun kautta
b) Työvoimatoimiston kautta
c) Vastaamalla lehdessä olleeseen työpaikkailmoitukseen
d) Vastaamalla netissä olleeseen työpaikkailmoitukseen
e) Ottamalla suoraan yhteyttä työnantajaan
f) Työnantaja otti yhteyttä minuun
g) Suhdeverkoston kautta (ystävät, tuttavat, sukulaiset)
h) Perustin/ostin yrityksen
i) Yrityksen sukupolvenvaihdoksen kautta
j) Muuta kautta, miten? _____

14. Millainen työsuhteesi on?

- a) Toistaiseksi jatkuva, kokoaikainen työ
b) Toistaiseksi jatkuva, osa-aikainen työ
c) Määräaikainen, kokoaikainen työ
d) Määräaikainen, osa-aikainen työ
e) Toimin yrittäjänä

15. Millaista työtä on luonteeltaan? (valitse tärkein)

a) Asiakaspalvelua	b) Opetusta
c) Johtamista	d) Kehittämistä
e) Suunnittelua	f) Muuta, mitä? _____

16. Mikä on tämänhetkinen bruttopalkkasi kuukaudessa? (Yrittäjillä vuoden verotettava tulo/12)

a) alle 1000 €	b) 1001 – 1500 €	c) 1501 – 2000 €	d) 2001 – 2500 €
e) 2501 – 3000 €	f) 3001 – 3500 €	g) 3501 – 4000 €	h) yli 4000 €

TYÖELÄMÄN VAATIMUKSET JA KAMK:ISSA SUORITTAMASI TUTKINNON ANTAMAT VALMIUDET

17. Kuinka tärkeitä seuraavat tiedot ja taidot ovat nykyisessä työssäsi? Jos olet työelämän ulkopuolella, arvioi eri kohtien tärkeyttä työllistymistäsi ajatellen.

	Ei lainkaan tärkeä	Vain vähän tärkeä	Jonkin verran tärkeä	Tärkeä	Erittäin tärkeä
Matkailualan käytännön tehtävien hallinta	0	1	2	3	4
Asiakaspalvelutaidot	0	1	2	3	4
Yritystoiminnan perusteiden tuntemus	0	1	2	3	4
Johtamistaito	0	1	2	3	4
Projektityön hallinta	0	1	2	3	4
Tietotekniikan hallinta	0	1	2	3	4
Sähköisen liiketoimin./markkinoinnin hallinta	0	1	2	3	4
Tiedon hankinnan ja käsittelyn taidot	0	1	2	3	4
Vuorovaikutus- ja neuvottelutaidot	0	1	2	3	4
Ongelman ratkaisun ja luovan ajattelun taidot	0	1	2	3	4
Englannin kielen hallinta	0	1	2	3	4
Muiden vieraiden kielten hallinta	0	1	2	3	4
Kansainvälistymistaidot yleensä	0	1	2	3	4

18. Kuinka hyvin Kajaanin ammattikorkeakoulusta saamasi koulutus kehitti edellä mainittuja valmiuksia?

	Ei kehittänyt lainkaan	Kehitti vain vähän	Kehitti jonkin verran	Kehitti paljon	Kehitti erittäin paljon
Matkailualan käytännön tehtävien hallinta	0	1	2	3	4
Asiakaspalvelutaidot	0	1	2	3	4
Yritystoiminnan perusteiden tuntemus	0	1	2	3	4
Johtamistaito	0	1	2	3	4
Projektityön hallinta	0	1	2	3	4
Tietotekniikan hallinta	0	1	2	3	4
Sähköisen liiketoimin./markkinoinnin hallinta	0	1	2	3	4
Tiedon hankinnan ja käsittelyn taidot	0	1	2	3	4
Vuorovaikutus- ja neuvottelutaidot	0	1	2	3	4

Ongelman ratkaisun ja luovan ajattelun taidot	0	1	2	3	4
Englannin kielen hallinta	0	1	2	3	4
Muiden vieraiden kielten hallinta	0	1	2	3	4
Kansainvälistymistaidot yleensä	0	1	2	3	4

19. Kuinka tyytyväinen olet yleisesti ottaen Kajaanin ammattikorkeakoulussa suorittamiesi opintojen laatuun ja sisältöön?

- erittäin tyytymätön
- melko tyytymätön
- neutraali
- melko tyytyväinen
- erittäin tyytyväinen

20. Kuinka sopivassa määrin Kajaanin ammattikorkeakoulun opintoihin sisältyi mielestäsi:

	Aivan liian vähän	Liian vähän	Sopivasti	Liian paljon	Aivan liian paljon
Luento-opetusta	0	1	2	3	4
Käytännön opetusta	0	1	2	3	4
Ryhmätöitä	0	1	2	3	4
Työharjoittelua	0	1	2	3	4
Projektiointoja	0	1	2	3	4
Opintoihin liittyvää ohjausta	0	1	2	3	4

21. Minkälaisia työelämän kanssa yhteistyössä tehtäviä opintoja tutkintoosi sisältyi?

22. Miten kehittäisit Kajaanin ammattikorkeakoulun matkailualan koulutusta?

MATKAILUALAN TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

23. Mihin suuntaan matkailualan työllisyys mielestäsi kehittyy Suomessa lähivuosien aikana?

- a) työllisyys heikkenee
- b) työllisyys pysyy ennallaan
- c) työllisyys paranee

24. Arvioi, miten matkailualan osaamistarpeet mielestäsi muuttuvat tulevaisuudessa.

Mitä valmiuksia tarvitaan nykyistä enemmän?

Mitä valmiuksia tarvitaan nykyistä vähemmän?

JATKOKOULUTUS?

25. Oletko kiinnostunut Kajaanin ammattikorkeakoulun tarjoamista avoimen ammattikorkeakoulun opinnoista tai muusta jatko- ja täydennyskoulutuksesta?

- a) Olen kiinnostunut avoimen ammattikorkeakoulun koulutuksesta
- b) Olen kiinnostunut täydennyskoulutuksesta
- c) Olen kiinnostunut ylempään AMK-tutkintoon johtavasta koulutuksesta
- d) En ole kiinnostunut lisäkoulutuksesta

26. Mitkä olisivat Sinulle sopivia opiskelumuotoja?

- a) Virtuaali-/etäopiskelu
- b) Iltaopiskelu
- c) Päiväopiskelu
- d) Monimuoto-opiskelu (yhdistelmä edellä mainituista vaihtoehdoista)
- e) Jokin muu, mikä? _____

27. Mitä tietoja ja taitoja tarvitset työelämässä:

MUUTA PALAUTETTA

28. Muita terveisiä ja palautetta, joita haluat antaa Kajaanin ammattikorkeakoululle?

Lämmin kiitos vaivannäöstäsi 😊

